

Krizová intervence ve škole

PhDr. Galina Jarolímková, PPP 124

Co je KI ve školním prostředí

- KI nastupuje v krátkém časovém odstupu od události
- Období 48-72 hodin po události probíhají první intervence ve školním prostředí
- **Přínos pedagogických pracovníků je nenahraditelný** – znalost prostředí a jedinců ve škole
- Nastavení spolupráce – funkční a efektivní plánování postupů a následné práce se třídami (kde informace a konzultace, poradenství a podpora, identifikace rizikových jedinců, KI, péče o zasažené i péče o pečující)

Kdy je KI potřeba

- Z pohledu školy a následných kroků (žádoucí reakce) můžeme **události rozdělit do tří scénářů:**
- **Úmrtí po dlouhé nemoci** (ať už učitele či žáka), ničivá katastrofa bez ztrát na životě (např. požár budovy), vážné poškození majetku školy
- **Náhlá smrt učitele nebo žáka**
- **Událost, která zahrnuje množství žáků, násilnou smrt, více škol či výrazný zájem médií.**

Krizový intervenční tým

- Vedení školy
- ŠPP
- Další osoby dle aktuální situace a vývoje

Postupy – schéma k minimalizaci škod

- **Krizová událost – 112 volání – záchrana životů**
- IZS – může zapojit i další složky dle potřeby
- **Sbírání informací a tvorba plánu – vedení školy, ŠPP – stanovení intervenčního týmu/ kontaktování zřizovatele/ kontaktování PPP**
- KI ve škole – realizace krizového intervenčního plánu/péče o intervenční tým školy/supervize, debriefing
- Péče po události (postvence a resilience) – integrování události/prevence a smutková intervence ve školách/terapeutická intervence

Krizový plán školy

- Krizový plán školy je dokument, ve kterém je návod postupu při řešení krizových situací ve škole. Je v souladu s platným zněním školního řádu a vychází z metodických pokynů MŠMT (č.j. MSMT-21149/2016; č.j. 21291/2010-28; č.j.14423/99-22; č.j. 11696/2004-24; č.j. 16227/96-22)

Krizový plán školy

- **Zásady krizového plánu:**
- Přesný postup
- Provázání se školním řádem
- Jasně vymezené kompetence (kdo – co)
- Týmová spolupráce (v rámci ŠPP)
- Jednotný postup pro všechny (možnost individualizace u konkrétního případu)
- Spolupráce s PPP, zřizovatelem; policií, OSPOD apod.
- Podrobné seznámení

Krizový plán školy

- **Možné schéma:**
- Popis situace (*ohrožení zdraví žáka*)
- přítomný pedagog - zůstává s žákem, poskytne laickou první pomoc, volá 155) –
- kdo informuje o situaci ? (*TU + ŠPP*)
- kdo informuje rodiče ? - (*TU x ŠPP x přítomný pedagog*)
- Kdo vyhotoví zápis (*kde a v jaké podobě*)

Spolupráce ŠPP , ŠPZ a dalších organizací

- Podpora školských poradenských pracovišť
- Podpora školních psychologů a školních speciálních pedagogů
- Vzájemná spolupráce
- Podpora supervizí ve školství

Spolupráce ŠPP , ŠPZ a dalších organizací

- pravidelná setkávání školních psychologů a psycholožek ze středních a škol s kolegyněmi z poradny
- úzká spolupráce obou pracovišť
- vzájemná znalost prostředí, v rámci pravidelných návštěv jak škol, tak i PPP.
- sdílení leckdy rozdílných pohledů na danou problematiku a možnost vzájemného sdílení.
- Školní psychologové mají širší možnosti práce dítěte ve školním prostředí, znají lépe jeho studijní návyky, výsledky apod. Leckdy se však žák či rodič v PPP svěří se svými obtížemi více pracovníkovi v PPP, který není součástí školního prostředí a může se cítit bezpečněji.

Plán KI pro ŠPP

- Většinou 48 až 72 hodin po krizové události probíhají první intervence v rámci školního prostředí.
- Přínos třídních učitelů a pedagogických pracovníků je nenahraditelná. Společně pak dochází k funkčnímu a efektivnímu plánování dalších postupů i následné práce se třídami (viz. v praktické části *materiál pro učitele*).
- Samotná krizová intervence ve školním prostředí nastupuje v krátkém odstupu od události (ne bezprostředně po ní), když už se situace začíná stabilizovat a je vyhodnocená jako bezpečná. V rámci přípravy a plánování je potřeba poskytnout:
 - **Informace a konzultace**
 - **Poradenství a podpora** personálu i žákům včetně stabilizace jednotlivců, skupin a systémů, nabídnutí podpory a provázení rodičů
 - **Identifikace rizikových jedinců** – kruhy zranitelnosti
 - **Krizová intervence skupinová** – existují různé postupy a přístupy (podle zvolených interventů)
 - **Krizová intervence individuální** – potřeba mít k dispozici klidnou místnost s kapesníky, polštářky, psacími potřebami apod.
 - **Dlouhodobá péče o zasažené jednotlivce i skupiny**
 - **Péče o pečující**

Plán KI pro ŠPP

- Zachyceni by měli být určitě ti, kteří:
 - přímí účastníci či pobyt v blízkosti (mohli slyšet, zahlédnout, šli kolem místa)
 - osobní vazby k zasaženým jedincům
 - trauma z minulosti (obdobné či nezpracované)
 - Křehcí jedinci ze své podstaty (citliví jedinci)

Péče ŠPP po události

- Po poskytnutí krizové intervence práce nekončí. Školní poradenské pracoviště (případně jmenovaný tým) sleduje alespoň šest měsíců po události prožívání a adaptaci zasažených dětí, tříd i dospělých.
- Aby se obnovil pocit bezpečí a aby smutek přirozeně odezněl, musí pro něj být vytvořený prostor. Jak tento proces probíhá:
- Rituály, výročí apod.
- Vyjádřením emocí různými způsoby
- Kontaktem se zasaženou rodinou, vyjádřením lítosti a smutku (může být i dopisem), osobním setkáním školního krizového týmu (některých členů) s rodiči oběti
- Příprava na návrat truchlících lidí (žáků, pedagogů apod.)
- Identifikace lidí, kteří budou potřebovat další péči (např. terapeutickou)